

Ornithologisch jaarverslag Texel 2002

Een uitgave van de
Vogelwerkgroep Texel

Eider *Somateria mollissima* Jaarvogel. Broedgegevens: 99 territoria. Het laagste aantal sinds het begin van de jaren 90. In het duingebied slechts 37 paren en tenminste 56 langs de wadkant. Zeeburg is niet geteld maar geschat werd dat hier max 6 paren broedden.

Op grond van de voorhanden zijnde gegevens is geen goed beeld van trekbewegingen te geven. Het hoogste dagtotaal werd gezien op 7 september (hoogwatertelling), 7665 ex. Al ligt het aantal doodgevonden (en doodgehongerde) vogels niet op het dramatische niveau van 2000 (2618) maar handhaaft het zich op dat van 2001 (642), blijven het er met 686 ex 100-en teveel. Met het huidige regeringsbeleid met betrekking tot de kokkelvisserij laat het zich niet aanzien dat de situatie spoedig zal verbeteren!

Zwarte Zee-eend *Melanitta nigra* Jaarvogel. Tot in mei werden nog naar >no trekkende vogels waargenomen, met als laatste datum 17 mei 150 over de Noordzee bij de Eierlandse dam. Ook in de zomer kunnen nog enkele 100-en per dag worden waargenomen, zoals op 14 juli 222 over de Noordzee bij het Westerslag (paal 15). Of dit al vogels zijn die terugkeren uit de broedgebieden is niet duidelijk.

Grote Zee-eend *Melanitta fusca* In het voorjaar vlogen de laatste 2 op 12 mei over de Noordzee bij het Westerslag (paal 15). Het is mogelijk dat het ♂ dat op 29 juli op de Waddenzee bij de IJzeren Kaap zwom al terug was uit het broedgebied, maar overzomeren is zeker niet uitgesloten. In het najaar alleen waarnemingen in de periode 14 september t/m 19 oktober, met als hoogste dagtotaal 9 ex (8 >zw, 1 >no) over de Noordzee bij het Westerslag (paal 15) op 12 oktober.

IJzeend *Clangula hyemalis* Ook dit is op Texel in de meeste jaren een heel schaarse soort, waarvan alle waarnemingen vermeldenswaard zijn:

- 2 januari 1 ♀ op de Waddenzee bij de IJzeren Kaap
- 19 januari 1 paar in de NIOZ-haven
- 20 januari 3 op of over de Noordzee tussen het Westerslag en De Koog (paal 20)
- 27 januari mogelijk dezelfde 3 >zw over de Noordzee bij het Hoorderslag (paal 9)
- 6 oktober 1 >no over de Noordzee bij De Koog
- 10 november 1 op of over de Noordzee bij de vuurtoren
- 30 november 1 in de NIOZ-haven
- 8 december 1 ad ♂ >o door het Eierlandse Gat.

Nonnetje *Mergellus albellus* In de periode januari-maart bedroeg het hoogste dagtotaal 5 ex, 21 februari op het westelijke Horsmeertje. Uit het najaar werden slechts 2 waarnemingen bekend:

- 27 oktober 4 op de Waddenzee, bij de Krassekeet
- 23 november 1 ♀ in de Everstekoog.

Bridduiker *Bucephala clangula* Jaarvogel. Tijdens een integrale telling op 13 januari werden maar liefst 288 ex geteld. Dat is een hoog aantal als men bedenkt dat in jaren zonder langdurige en strenge vorst, waarbij het IJsselmeer niet dichtgevroren is, het aantal in de laatste decennia niet boven 180 ex uit kwam. In februari bedroeg het hoogste dagtotaal 85 ex, in maart 36. In april verbleven de laatste 5 (alle ♀) in de Mokbaai. Waarnemingen die betrekking hebben op overzomerende vogels waren:

- 6 juni 1 op de Waddenzee ter hoogte van Zandkes
- 12-13 juli 1 in de Slufter
- 16 juli 1 in de Mokbaai
- in augustus max 5 in het Pompevlak.

Vanaf 1 oktober weer aanwezig, met als hoogste dagtotaal 52 ex op 10 november (hoogwatertelling).

Grote Zaagbek *Mergus merganser* Deze soort is nooit algemeen op Texel, in 2002 werd maar 1 waarneming bekend!: 20 januari (hoogwatertelling) 2 in Waalenburg.

Middelste Zaagbek *Mergus serrator* In de periode januari-2^e decade van maart was het hoogste dagtotaal niet meer dan 8 ex, 20 januari (hoogwatertelling). Daarna werden tot half april wat hogere aantallen gezien, zoals 23 op de Waddenzee tussen Oudeschild en de IJzeren Kaap op 15 april. T/m 30 mei waren nog regelmatig vogels aanwezig, met op laatstgenoemde datum 6 ex (5 bij de Volharding en 1 ♂ in de NIOZ-haven). Uit juni kwamen geen waarnemingen, op 12 juli waren er 2 op de Waddenzee bij de IJzeren Kaap en mogelijk dezelfde verbleven van 15 juli t/m 18 augustus bij de Volharding. In de herfst weer vanaf 1 oktober, met als hoogste dagtotaal 17 ex op 10 november (hoogwatertelling).

Lammergier Gypaetus barbatus, waarschijnlijk 3kj, de Tuintjes, juni 2002 (Lucien Davids)

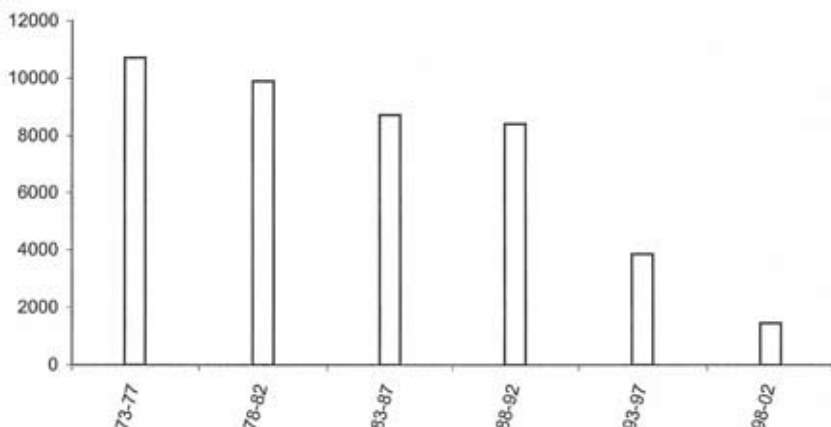
Hop Upupa epops, de Witte Hoek, oktober 2002 (Eric Menkveld)

Dwergmeeuw *Larus minutus* Jaarvogel. Uit de eerste 3 maanden van 2002 werden slechts 5 waarnemingen van in totaal 25 ex bekend. In april nam het aantal iets toe, maar toch kwam het hoogste dagtotaal niet boven 14, in mei niet boven 3 ex Van 16 mei t/m 11 juni waren het alleen nog 6 2kj vogels, die voornamelijk aan de oostzijde gezien werden. Nadat op 28 juli 1 ad in het Wagejot werd gezien, ontbrak de Dwergmeeuw in de daarop volgende 2 maanden. In oktober passeerden flink wat vogels op de 26^e en 29^e de Noordzeekust, op 29 oktober waarschijnlijk zelfs enige 100-en >zw bij paal 17. Nadien nog slechts 1 ex op 5 november, gedood door verkeer in de Hemmer.

Vorkstaartmeeuw *Larus sabini* Er werden 3 juv >zw over de Noordzee gemeld: 1 op 24 oktober bij het Westerslag (paal 15) en 2 op 28 oktober bij paal 17.

Kokmeeuw *Larus ridibundus* Jaarvogel. Broedgegevens: 1433 territoria. Na de flinke groei van de populatie in 2001 tot bijna 1800, nu toch weer een afname. Het diagram, met daarin weergegeven het gemiddeld aantal territoria per 5-jaarlijkse periode vanaf 1973, laat een dalende trend zien.

Het hoogste dagtotaal gedurende de winter bedroeg 1767 ex op 20 januari (hoogwatertelling). In de 2^e decade van maart werden de broedgebieden bezet, gedurende deze maand vond ook sterke doortrek plaats. In de 3^e decade van april waren kennelijk de meeste ad al gepasseerd, aangezien de 400 op de Volharding op 21 april alle 2^e kj vogels waren. Het vliegvlugge juv dat zich op 18 juni op de Volharding ophield, moet van elders afkomstig zijn geweest, aangezien op Texel nog geen kuiken zover ontwikkeld was. De hoogwatertelling van 7 september gaf 20.953 ex te zien, op 10 november (hoogwatertelling) was dit aantal afgenomen tot 1893.

Stormmeeuw *Larus canus* Jaarvogel. Broedgegevens: 1515 territoria, c 25% van de Nederlandse populatie in 1998-2002. Broedt vrijwel alleen in het duingebied (4 paren kwamen bij binnendijkse plasjes tot nestelen). Na een topjaar in 2001 (bijna 1800), zit de soort nu weer bijna op het gemiddelde van de laatste 25 jaar. Het diagram (pagina 26) geeft de populatieontwikkeling per 5-jaarlijkse periode vanaf 1973 weer. Al enige jaren, maar in 2002 zeker, werden nauwelijks jongen vliegvlug. Toen ze al enige weken oud waren, vond veel sterfte plaats. Behalve het feit dat ze ten prooi vallen aan predatoren als Huiskat *Felis catus*, verwilderde Fret (Bunzing) *Mustela furo* (x *Mustela putorius*), Zilvermeeuw *Larus argentatus* of Kleine Mantelmeeuw *L. graellsii*, lijkt ook een gebrek aan voedsel een rol te spelen. Meestal moet deze meeuw 's winters qua aantal, max 6184 op 20 januari (hoogwatertelling), alleen de Zilvermeeuw *L. argentatus* voor zich dulden. Op 7 september (hoogwatertelling) bleken 12 560 aanwezig te zijn, een nog niet eerder in deze maand zo hoog vastgesteld aantal. Een dergelijke telling op 10 november leverde nog 5902 ex op.

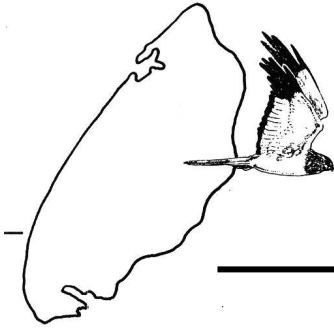
Zilvermeeuw *Larus argentatus* Jaarvogel. Broedgegevens: Omdat in 2002 de grootste kolonie (in de Geul) niet is geteld, is geen goed aantal te geven. Het hoogste dagtotaal in de winter bedroeg 6234 op 20 januari. Op 7 mei vlogen tussen 07.00 en 08.00 uur nog altijd 51 ex >no over de Tuintjes. De tijdens hoogwatertelling op 7 september en 10 november genoteerde aantallen waren resp 7907 en 2988 ex.

Roze Spreeuw Sturnus roseus, ad ♂ en 2kj, de Tuintjes, juni 2002 (Marten van Dijl)

Roze Spreeuw Sturnus roseus, juv, de Muy, oktober 2002 (Willem Harholt)

Vogelwerkgroep Texel
Secretariaat
Stengweg 14
1795 LG De Cocksdorp
secretaris@vwgtexel.nl

Geachte lezer,

Deze editie van het Ornithologisch Jaarverslag is nog in gedrukte vorm te verkrijgen bij onze penningmeester.

Haar emailadres is: penningmeester@vwgtexel.nl

Alvast bedankt voor uw interesse,

Werkgroep Ornithologisch Jaarverslag